Judecătoria Orhei (sediul central) dosarul nr. 2a-1725/23
Judecător : Vitalie Pîslariuc 2-22179722-02-2a-10052023

**DECIZIE**

07 noiembrie 2023 mun. Chişinău
Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău
În componență:
Președintele colegiului, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii Ruxanda Pulbere și Ala Malîi

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de avocatul Vadim Nicora, în interesele *****, împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul central) din 14.03.2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva lui *****, cu privire la încasarea datoriei,
-

**A CONSTATAT:**

**Pretenţiile reclamantului.**

La 06.12.2022, prin intermediul oficiului poștal, *****, reprezentată de avocatul Vadim Nicora a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei în mărime de 15 543 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 466,29 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii și 235 de lei cu titlu de citare publică a pârâtului.

În motivarea acţiunii ***** a indicat că, conform contractului, Linia de credit nr. 121741002 din 25.11.2019, societatea reclamantă a acordat lui ***** un împrumut în sumă de 5 000 de lei.

A invocat că, din motiv că nu a fost executate corespunzător obligațiile contractuale, la 12.08.2020 între părți a fost semnat Acordul cu privire la rezoluțiunea contractului de credit nr. 121741002 din 25.11.2019 și au fost stabilit un nou grafic de restituirea datoriei acumulate conform contractului nr. 121741002 din 25.11.2019, și anume, suma de 16 943,46 de lei.

Totodată, ***** a remarcat că, pârâtul nu și-a onorat obligațiile asumate de restituirea împrumutului.

Reclamanta a relatat că, întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, a expediat la domiciliul pârâtului cererea prealabilă, prin care a solicitat achitarea datoriei în termen de 7 zile, însă aceasta a fost lăsată fără răspuns.

**Poziția instanței de fond.**

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul central) din 14.03.2023 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de *****.

S-a încasat de la ***** în beneficiul ***** suma de 5 000 de lei, cu titlu de datorie la credit.

S-a încasat de la ***** în beneficiul ***** suma de 270 de lei, cu titlu de taxă de stat și suma de 235 de lei cu titlu de citare publică.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată. (f.d. 65)

**Solicitarea apelantului.**

La 14.03.2023, *****, reprezentată de avocatul Vadim Nicora, atât prin email, cât și prin intermediul poștei electronice a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul central) din 14.03.2023. (f.d. 69-71)

**Respectarea termenului de declarare a apelului.**

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În speță, s-a stabilit cu certitudine că, dispozitivul hotărârii contestate cu apel a fost emis în lipsa părților la 14.03.2023, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă la aceiași dată.

Ulterior, la 03.05.2023 a fost redactată şi expediată prin intermediul oficiului poştal, în adresa participanţilor la proces hotărârea motivată. (f.d. 73-78)

La 28.06.2023, ***** a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul central) din 14.03.2023.

Corespunzător se deduce că, ***** a respectat termenul legal de declarare a apelului.

**Argumentele părților.**

Prin cererea de apel declarată, *****, reprezentată de avocatul Vadim Nicora şi-a exprimat dezacordul parțial cu soluţia instanţei de fond, considerând-o neîntemeiată, în partea în care acțiunea a fost respinsă, menţionând că, instanţa de fond a apreciat arbitrar probele din dosar, iar în final fiind interpretate eronat normele de drept material.

A solicitat admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii, în partea respingerii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri în partea contestată, de admitere a acțiunii.

De asemenea, apelanta a indicat că, la încheierea contractului, pentru utilizarea creditului, debitorul urma să achite o dobândă, care conform pct. 5.2 din

contract, rata dobânzii este fixată pentru întreaga durată a creditului și este egală cu 0,99% pe zi. Or, conform confirmării eliberate de ÎS „Poșta Moldovei” nr. 23745 din 07.09.2022, pârâtul a ridicat suma de 5 000 de lei la 25.11.2019.

În plus, apelanta a menționat că, pct. 8.1.1 din contract, prevede că în cazul în care debitorul nu va achita integral și termenul stabilit oricare din sumele scadente conform contractului, acesta va avea obligația de a achita creditorului, o dobândă de întârziere în mărime de 0,99% pentru fiecare zi de întârziere.

A relatat că, intimatul nu a efectuat nicio plată în vederea stingerii datoriei, iar suma datoriei intimatul o recunoaște, fapt confirmat prin acordul semnat.

Intimatul nu şi-a valorificat dreptul de a depune referinţă pe marginea cererii de apel, deşi i-a fost expediată, pentru cunoştinţă cererea de apel.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 29.06.2023, a fost primită spre examinare cererea de apel înaintată de ***** şi a fost stabilită examinarea cererii de apel pentru 07.11.2023.

**Aprecierea instanţei de apel.**

Studiind piesele dosarului şi înscrisurile probatorii administrate la materialele cauzei, examinând argumentele expuse în cererea de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ conchide că, cererea de apel urmează a fi respinsă şi menţinută hotărârea instanţei de fond, din următoarele considerente ce succed.

În conformitate cu art. $276^3$ alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ţinând cont de împrejurările cauzei, nu sunt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.

Conform art. $276^4$ alin. (5) Cod de procedură civilă, instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art. $276^3$ fiind aplicabile corespunzător.

La caz, se atestă că, litigiul dedus judecăţii a fost soluţionat de prima instanţă în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă, aşadar, procedura scrisă este aplicabilă şi la examinarea cauzei în ordine de apel.

Prin urmare, Colegiul civil nu a identificat necesitatea examinării cauzei în şedinţă publică, cu citarea participanţilor la proces în şedinţa judiciară, astfel că, audierea a fost făcută în formă scrisă.

Conform art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În accepţiunea art. 373 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În acord cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabileşte că, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Iar norma consacrată la art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele

cercetate în şedinţă de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul reliefează că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (*Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43*).

Sursele de *Soft Low* - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), adoptat în atenţia Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, stabileşte că o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menţionează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Colegiului judiciar, prima instanţă a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat şi legislaţia în vigoare.

Colegiul constată că, prima instanţă a determinat corect raportul juridic litigios, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Aşadar, din materialul probator al cauzei rezultă că, contractul de credit nr. 121741002, condiții special, între ***** și ***** a fost încheiat la 25.11.2019, prin care societatea a oferit un împrumut lui ***** în sumă de 5 000 de lei (pct. 2.3

al contractului), cu termenul de rambursare a împrumutului – 24 de luni de la data semnării (pct. 2.10 al contractului), până la 25.11.2021 (pct. 2.8 al contractului), rata anuală a dobânzii – 361,35% (pct. 2.5 al contractului), dobânda de întârziere-0,99%, costul total al creditului – 21 341,63 de lei. (pct. 2.4 al contractului). (f.d. 11-15)

Este cert şi faptul că, confirmarea eliberată de ÎS „Poșta Moldovei” nr. 23745 din 07.09.2022, atestă că ***** a ridicat suma de 5 000 de lei la 25.11.2019. (f.d. 18)

Iar la 12.08.2020 părțile au semnat Acordul cu privire la rezoluțiunea contractului de credit nr. 121741002 din 25.11.2019. (f.d. 16-17)

La fel, conform pct. 1 din Acord, debitorul (*****) confirmă datoria restantă pe care o are față de creditor (*****), în baza contractului de credit nr. 121741002 din 25.11.2019, în mărime de 16 943,46 de lei.

Concomitent, conform pct. 2 din Acordul adițional, părțile au convenit asupra unui nou grafic, respectiv debitorul ***** s-a obligat să restituie datoria în 12 tranșe lunare, ultima tranșă fiind scadentă la data de 07.08.2021.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 28.11.2022 și la 15.06.2022 ***** a expediat, lui ***** somații de plată a datoriei, prin care a solicitat achitarea datoriei în mărime de 15 543 de lei până la 10.12.2022, însă acestea au fost restituite, cu mențiunea „plecat peste hotare”. (f.d. 22-26)

Respectiv, la 06.12.2022, prin intermediul oficiului poștal, ***** a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind învestită cu judecarea cauzei în fond, prima instanţă a conchis asupra temeiniciei în parte a revendicărilor reclamantului, acţiunea fiind admisă în parte.

Exprimându-şi dezacordul cu soluţia primei instanţe, ***** a contestat-o cu apel, invocând argumentele enunţate supra.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile art. 238-241 ale Codului de procedură civilă, constată că, dispozițiile procedurale evocate supra au fost respectate, astfel, instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Conform art.7 alin. (1)-(4) Cod civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă

situaţiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepţia cazurilor în care legea nouă prevede altfel. În cazul situaţiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura şi întinderea drepturilor şi obligaţiilor părţilor, precum şi orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Prin prisma normei sus citate rezultă că, litigiului dedus judecății îi sunt aplicabile dispoziţiile Codului civil, în versiunea de după modernizare 01.03.2019, or, raportul juridic între părţi a fost iniţiat la 25.11.2019, în baza contractului nominalizat supra, sub guvernarea Codului civil modernizat.

Instanța de apel menționează că, se va expune doar în partea contestată.

Astfel, norma cuprinsă la art. 9 alin. (1), art. 10 ale Codului civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislației civile. Persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art. 774 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În virtutea art. 776 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Art. 858 alin. (1)-(2) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În corespundere cu art. 992 Cod civil, contractul este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sunt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

În sensul art. 1244 alin.(1), (3) și (4) din Codul civil, în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobînzi, a cărei rată anuală nu poate depăși dublul ratei de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobînzii. În sensul prezentului alineat, rata de referință CHIBOR este rata calculată în modul stabilit de Banca Națională a Moldovei, în baza cotațiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor bănești în lei moldovenești la alte bănci, pe termen de 12 luni. Rata dobînzii prin care se încalcă dispozițiile alin. (1) se reduce de drept pînă la

rata maximă permisă conform alin. (1). Orice clauză contrară este nulă. În sensul prezentului articol, prin dobîndă se înțelege atît sumele socotite în bani cu acest titlu, cît și alte prestații, sub orice titlu sau denumire, la care împrumutatul se obligă drept preț al utilizării împrumutului.

De altfel, conform art.1763 a Cod civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizaţie de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziţia unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiţia rambursării ei, a plăţii dobînzii şi a altor plăţi aferente, sau îşi asumă orice alt angajament de a achiziţiona o creanţă sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanţii. Contractul de credit se încheie în scris. Faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit nu reiese contrariul. Dispoziţiile prezentei secţiuni se aplică împrumuturilor acordate de către bănci sau organizaţii de creditare nebancară, precum şi alte organizaţii care acordă credite în baza legii.

În accepțiunea art. 1764 Cod civil, părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante. Creditorul nu poate modifica în mod unilateral mărimea dobânzii decât în cazurile prevăzute de lege sau de contract. În cazul când contractul prevede dreptul băncii sau a organizației de creditare nebancară de a modifica în mod unilateral mărimea dobânzii, aceasta se va efectua în funcţie de rata de bază a Băncii Naţionale, de rata inflaţiei şi de evoluţia pieţei financiare bancare și nebancare, ţinându-se cont de principiul echităţii. Creditorul îl va anunţa în scris pe debitor despre modificarea mărimii dobânzii cu cel puţin 10 zile înainte de modificare. Mărimea nouă a dobânzii se va aplica la soldul, existent la data modificării, al creditului.

La caz, se reține că conform pct. 5.1 și 5.2 din contractual de credit condiții speciale, părțile au convenit că, pentru utilizarea sumelor puse la dispoziție din linia de credit, debitorul va achita o plată minimă lunară egală cu 5% din soldul curent al liniei de credit la data scadenței plus dobânda contractuală. Rata dobânzii care se achită de către debitor este fixă pe întreaga durată a creditorului, astfel cum este definită și este egală cu 0,99% pe zi.

Conform pct. 5.4 și 5.5 din contract, dobânda anuală efectivă (DAE) reprezintă costul total al creditului, exprimat în procent anual și este de 883,75 %. Dobânda se calculează zilnic și se aplică la soldul zilnic al liniei de credit până la data restituirii integrale a liniei de credit, indiferent a fost efectuată de către debitor benevol ca urmare a ajungerii obligațiilor la scadență, a rambursării anticipate a creditului, a exercitării dreptului de reziliere sau de revocare a contractului, sau silit în baza hotărârii judecătorești.

Totodată, conform pct. 2 din contract, părţile au convenit asupra ratei anuale a dobânzii în mărime de 361,35% fixă.

Colegiul civil remarcă că, prevederile art. 997 alin. (1) Cod civil, indică expres că dacă deţine o poziţie dominantă pe piaţă, una din părţile contractante este obligată să contracteze în acest domeniu. Ea nu poate, sub sancţiunea prevăzută de lege, să impună clauze care contravin legislaţiei din domeniul concurenţei şi nici clauze abuzive.

Potrivit art.5 alin.(1) al Legii nr.256 din 09.12.2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, o clauză contractuală nefiind negociată în mod individual cu consumatorul este abuzivă în cazul în care creează, contrar cerinţelor de bună-credinţă, prin ea însăşi sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor care decurg din contract. Evaluarea clauzelor contractuale şi decizia finală asupra faptului că acestea sunt sau nu recunoscute, ca fiind abuzive, se efectuează de către instanţa de judecată.

În acest sens, Curtea de Justiţie a Uniunii Europene, sarcina căreia constă în asigurarea interpretării uniforme a legislaţiei europene, a decis că protecţia recunoscută consumatorilor, prin Directiva 93/13 privind clauzele abuzive în contractele cu consumatorii, presupune ca instanţa naţională să poată verifica, din oficiu, dacă o clauză a contractului dedus judecăţii are caracter abuziv (cauza Ferenc Schneider, C 137/08).

Curtea a statuat că „în ce priveşte problema, dacă o instanţă învestită cu un litigiu, decurgând dintr-un contract încheiat între un comerciant şi un consumator poate verifica, din oficiu, în ce măsură clauzele cuprinse în acest contract au caracter abuziv, trebuie constatat că sistemul de protecţie introdus prin directivă porneşte de la premisa, potrivit căreia consumatorul se află, din punctul de vedere al echilibrului contractual şi al forţei de a negocia, într-o poziţie dezavantajoasă faţă de comerciant şi deţine un nivel mai scăzut de cunoştinţe faţă de acesta, ceea ce duce la acceptarea unor clauze prestabilite de comerciant, fără posibilitatea de a influenţa conţinutul acestora. O clauză contractuală, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, este abuzivă, în cazul în care creează, contrar cerinţelor de bună-credinţă, prin ea însăşi sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor care decurg din contract. Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual, atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil şi, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influenţa conţinutul ei.

În acest sens, instanţa poate exclude aplicarea unei clauze contractuale abuzive, pentru ca aceasta să nu producă efecte obligatorii, în ceea ce priveşte consumatorul. Sunt considerate abuzive clauzele care au ca obiect sau efect solicitarea de la orice consumator care nu şi-a îndeplinit obligaţia să plătească

drept compensaţie o sumă disproporţionată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligaţiilor contractuale.

În contextul normelor legale pre-citate, privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, instanţa apreciază penalitatea pretinsă ca una disproporţionată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligaţiilor contractuale şi care duce la o îmbogăţire fără justă cauză a creditorului.

La aprecierea disproporţionalităţii, instanţa de judecată va analiza fiecare caz concret, ţinând cont de astfel de împrejurări ca: durata neexecutării obligaţiei principale şi alte împrejurări.

Respectiv pretinderea unei penalităţi ce are o valoare aproximativ similară cu suma datoriei este inechitabilă, fapt ce condiţionează respingerea cererii în partea ce ţine de încasarea penalităţilor.

Prin prisma normelor de drept evocate datoria contractuală inclusă în contract generează o sumă excesiv de mare, abuzivă şi urmează a fi redusă din calculul datoriei, fiind necesară ajustarea acesteia până la un cuantum legal și rezonabil.

Potrivit jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, stabilită în cauza C415/11 Mohamed Aziz împotriva Caixa d'Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa) (2013), pentru a ști dacă o clauză provoacă un „dezechilibru semnificativ” între drepturile si obligaţiile părţilor care decurg din contract, în detrimentul consumatorului, trebuie să se ţină seama, în special de normele aplicabile în dreptul naţional, în lipsa unui acord între părţi, în acest sens.

Instanţa naţională va putea evalua, prin intermediul unei asemenea analize comparative, dacă și, eventual, în ce măsură contractul îl plasează pe consumator într-o situaţie juridică mai puţin favorabilă, în raport cu cea prevăzută de dreptul naţional în vigoare.

De asemenea, este relevant, în acest scop, să se procedeze la o examinare a situaţiei juridice, în care se găsește consumatorul menţionat, avînd în vedere mijloacele de care dispune, potrivit reglementării naţionale, pentru a face să înceteze utilizarea clauzelor abuzive. Dezechilibrul dintre consumator și organizaţia de creditare nebancară ce oferă împrumutul, este ușor vizibilă. Acest dezechilibru este, în primul rînd, unul economic, neavînd importanţă, dacă s-au produs sau nu efecte în patrimoniul consumatorului.

În acest sens sa pronunţat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, menţionînd expres că în aprecierea echilibrului sau dezechilibrului contractual s-a avut în vedere faptul că echivalenţa prestaţiilor presupune, ca drepturile si obligaţiile reciproce să aibă, dacă nu valoare identică, măcar una apropiată.

Respectiv, instanța de fond corect a constatat faptul că ***** nu este în drept de a pretinde de la pârât dobânda contractuală în cuantumul solicitat.

Prin urmare, Colegiul apreciază ca fiind nejustificată dobânda contractuală pretinsă de către apelantă, aceasta fiind disproporţională în raport cu prejudiciul

cauzat de neonorare a obligaţiilor contractuale, or, în cazul admiterii pretenţiei date, ar avea ca efect o îmbogăţire fără justă cauză a creditorului.

Colegiul consideră corectă soluţia instanţei de fond de respingere a cerinţei de încasare a dobânzii contractuale, or, aceasta este una disproporțională în raport cu creditul acordat, fapt ce inevitabil condiţionează necesitatea respingerii cererii de apel.

Sintetizând cele reliefate supra, Colegiul conchide că, argumentele apelantei precum că, prima instanță a încălcat normele de drept material, instanța superficial a evaluat materialele dosarului, nu a luat în considerație argumentele prezentate, se resping ca fiind declarative.

În această ordine de idei, Colegiul apreciază cu certitudine caracterul formal al argumentelor apelantei, care nu generează opozabilitate atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile.

Drept urmare, Colegiul decelează că, ***** nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității hotărârii instanței de fond, iar argumentele înserate în apel sânt similare celor examinate de instanța ierarhic inferioară, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al acestuia, lipsit de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului apelantului cu soluția dată de instanței inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a apelului.

În consecinţă, Colegiul civil concluzionează privind netemeinicia argumentelor apelului declarat de OCN „Ecofinance Technologies” SRL, şi legalitatea hotărârii primei instanţe, situaţie în care se impune respingerea apelului şi menţinerea hotărârii primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), 390 CPC, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,-

**DECIDE:**

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Vadim Nicora, în interesele *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul central) din 14.03.2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva lui *****, cu privire la încasarea datoriei .

Decizie este irevocabilă și nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele colegiului,
judecătorul Anatol Pahopol

Judecătorii: Ruxanda Pulbere

Ala Malîi